

PELLERVOLAISEN OSUUSTOIMINNAN RAHASTO

Osuustoimintaliike tukee maakunnan kehitystä

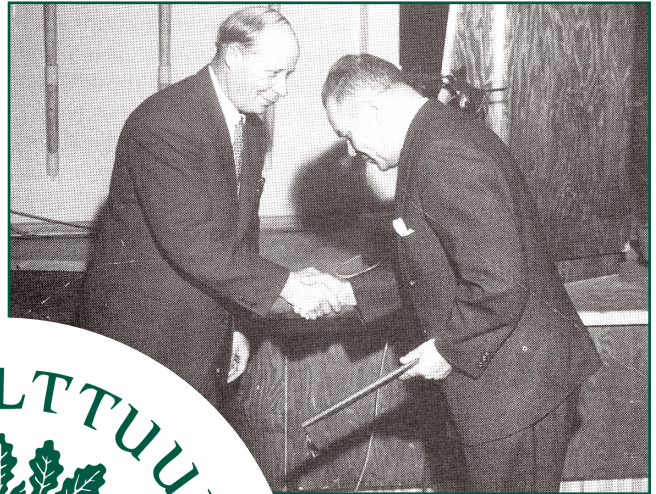
Rahaston ovat perustaneet vuonna 1970 Mikkelin läänin puolueettomat osuuskaupat keskusliikkeineen, osuusmeijerit ja meijeriliitto, osuuspankit sekä osuusteurastamot. Rahasto tukee pellervolaisen osuustoiminnan hengessä aineellisen ja henkisen kulttuurin kehittämistä Etelä-Savon maakunnassa.

”Meillä ei ole mitään Rockefelleriä, Carnegieä ja muita tämänkaltaisia yksityisiä, jotka voisivat valtavin rahamäärin tukea tutkimustyötä. Mutta meillä on osuustoiminta, joka voi saada tällä alalla paljon aikaan, jos se vain vakavasti haluaa”, kirjoitti biokemisti A. I. Virtanen 1930-luvun lopulla. Osuusliike tukikin Virtasta huomattavasti: nobelisti Virtanen kehitti AIV-menetelmänsä pellervolaisten keskusosuusliikkeiden tukemana.

Pellervo-seura, joka kasvoi jäsenmäärältään Suomen suurimmaksi kansanliikkeeksi, perustettiin syksyllä 1899 edistämään osuustoimintaa maataloudessa. Läpikotaisin agraarissa Suomessa maaseutu ja sen yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisu vaikuttivat koko yhteiskuntaan: maaseudulla ratkaistiin Suomen kohtalo.

Helmikuun manifestin (1899) uhkaaman Suomen kansan eheyttäminen edellytti yhteiskuntaluokkien välisen kuilun kaventamista ja kansan valtaenemmistön, maanviljelijäväestön, kansallisen ja poliittisen valvutuneisuuden kasvatamista. Pellervo-seuran isän Hannes Gebhardin mielestä sekä viljelijöiden että tilattoman väestön taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä olosuhteita parannettaisiin parhaiten yhteistoimintaan perustuvalla yritteliäisyydellä.

Pellervolainen osuustoimintaliike nojasi itsekasvatukseen ja omatoimisuuteen. Osuustoiminta oli materiaalista ja

Etelä-Savon rahaston puheenjohtaja, maaherra Urho Kiukas (oik.) ottaa vastaan rahaston ensimmäisen lahjoituksen kunnallisneuvos Toivo H. Kimmuselta Suur-Savon osuuskauppojen 20-vuotisjuhlassa vuonna 1960.

käytännönläheistä kansanvalistusta, jonka päämääränä oli kansan henkinen ja aineellinen hyvinvointi.

Henkinen ja taloudellinen kehitys olivat

Hannes Gebhardille toisistaan riippuvaisia:

”Me emme voi pitkän päälle ylläpitää ja kehittää henkistä sivistystämme, elleimme ala suuremmalla huolella katsoa, mistä saamme jokapäiväisen leipämme”, hän kirjoitti.

Osuustoiminnan luonteeseen kuuluu toiminnan ja päätöksenteon paikallisuus, ja laajalle ulottuvana verkostona osuustoimintaliike tuki maakuntien kehitystä. Vuonna 1910 perustettu Mikkelin osuusmeijeri, 1914 perustettu Osuusteurastamo Karjaportti, 1916 perustettu Osuuskauppa Suur-Savo ja 1928 perustettu Mikkelin Seudun Osuus-kassa kantoivat oman kortensa eteläsavolaisen kulttuurin kehoon perustamalla Gebhardin aatteellista perintöä jatkavan rahaston. (JuJ)

Etelä-Savon rahasto perustettiin 1961, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto tukee apurahoin Etelä-Savossa tehtävää tai maakuntaan kohdistuvaa tutkimusta, taiteellista työtä sekä maakunnallisesti merkittäviä kulttuuri- ja kehittämishankkeita. Lisäksi rahasto jakaa palkintoja ja järjestää omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi/es.